Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0821U102298

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 14-09-2021

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Трофимчук Ксенія Ігорівна

2. Trofymchuk Kseniia I.

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 041

Назва наукової спеціальності: Богослов'я. Богослов'я

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 31-08-2021

Спеціальність за освітою: Філологія: англійська і французька мови

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 26.053.038

Повне найменування юридичної особи: Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 02125295

Місцезнаходження: вул. Пирогова, 9, м. Київ, 01030, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 02125295

Місцезнаходження: вул. Пирогова, 9, м. Київ, 01030, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 21.31.51.11

Тема дисертації:

1. Сучасна теопоетика і релігійно-філософський дискурс творів Івана Багряного

2. Contemporary Theopoetics And Religious-philosophical Discourse In The Works Of Ivan Bahrianyi

Реферат/анотація:

1. Дисертація присвячена комплексному аналізу теопоетики, виникнення якої пов'язане з ім'ям Стенлі Гоппера, науковий метод якого формувався під особливом впливом філософії Гайдеггера, «підозрою» до метафізики, онтотеології, надприродного в дискурсі «смерті Бога», яке знайде визначення «екзистенційної і культурної недовіри», що наштовхнуть його на пошук нових шляхів «говоріння про Бога» на рівні глибинного психологічного і символічного, у сфері до-мисленнєвого, де теопоетика стане способом мислення про невимовне, а Бог – метафоричним, вербальним вираженням, артикуляцією особистого буття людини у світі. Так ідеї теопоетики, що виникають в 1970-х роках на хвилі захоплення суспільства ідеєю «смерті Бога», що розглядалася як загроза зникнення християнства, пошукують можливостей відновлення мови теології, але такої, що відповідатиме сучасному контексту. Однак вже до 1990-х проєкт «відновлення християнства», розпочатий Гоппером, відійшов у забуття. Згодом, вже у 2000-х, зародження підозри до християнських

правих, зокрема через їх протести на грунті питань сексуальної етики, гендерної проблематики, соціальних і етичних стереотипів, тенденції перетворення релігії у форму насилля, систему, що замикається в собі, детермінували зацікавлення теопоетикою серед таких теологів, філософів, інтелектуалів як Роланд Фабер, Кетрін Келлер, Джон Д. Капуто, Річард Керні, Скотт Голланд, Мелані Дугвід-Мей та інших, але вже у нових і доволі різних постмодерністських визначеннях, інтерпретаціях, що прагнуть вступати в діалог з викликами сучасності. Континентальна філософія, що завжди цікавилася тісним зв'язком філософії з практикою життя, особливо такими темами як трансформації життя, розуміння тілесності й лібераці, критика процесів, методик, практик поневолення людини та пошук шляхів звільнення. Близкість окреслених багатоаспектних проблем релігійним конотаціям спасіння зумовила вагомий вплив на «нову» теопоетику, саме тому в центрі її уваги філософія Дерріда, Ліотара, Дельоза, Фуко, Рікера та інших. Якщо теопоетика Гоппера і Вайлдера зосереджувалася довкола жанрових форм, то «нова» теопоетика – на необхідності соціальної рівності і політичної справедливості. Як і перша, так і остання, теопоетика наголошує на міждисциплінарних підходах, що продовжує експеременти над дискурсами божественного, пошукуючи мови відкритого діалогу в прихильності до множинного і різного, де навіть любов Бога переживається у різноманітному розумінні цього Бога. Відкритість теопоетики до множинності інтерпретацій, акцент на її «людськості», відкритість до культури, увага до традиції і несприйняття абстракції, раціоналізму та стереотипів може виявити значимість української культурної спадщини для християнства сьогодення, занурюючись у вимір досвіду і щоденної практики та в переживанні божественного, а не в метафізичні концепції про Бога, що в їх абсолютизації можуть призвести до жорсткого фундаменталізму чи залишитися на рівні абстрактних висловлювань, далеких від людської реальності. На прикладі творчості Івана Багряного, зокрема його твору «Сад Гетсиманський», можна помітити христологічне та кенотичне акцентування форми життя, що резонує з кенотичними аспектами теопоетики, а головне тим, що теопоетика Капуто називає слабкою силою, бажанням божественного, що народжуватиметься з глибини відчаю маленької людини, поставленої на великий «конвеєр» тотального знищення. У дисертаційній роботі вперше в українській науці проводиться дослідження теопоетики та обґрунтовується її здатність розвивати міждисциплінарні, міжкультурні, міжконфесійні підходи. Аналізується, як саме теопоетика сприяє розвитку дискурсу про божественне, що стає перехрестям зустрічі різноманітних дискурсів, здатною надати цінність публічним дискусіям через діалогічний підхід.

2. The thesis is devoted to a complex analysis of theopoetics appeared with the name of Stanley Hopper. His scientiffic method was formed under the influence of Heidegger's philosophy, suspicions about metaphysics, ontotheology, distrust of the supernatural in the discourse of the Death of God, which finds in Hopper's approach the definition as the «existential and cultural mistrust» that pushed him for searching some new ways of «talking about God» at the level of deep psychological and symbolic horizons of meaning, in the realm of pre-thought, where theopoetics will be a way of thinking about the unspeakable, and God – a metaphorical, verbal expression, articulation of one's being. Thus, the ideas of theopoetics that emerged in the 1970s in the wake of society's fascination with the idea of the «death of God», that was also seen as a threat to the decline of Christianity, seek to restore the language of theology in its relevance to the context. However, by the end of 1990s, the project of «restoration of Christianity» started by Hopper had fallen into oblivion. Later, in the 2000s, the emergence of mistrust about politics of Christian rights (in particular because of their protests over sexual ethics, gender issues, social and ethical stereotypes), concerns about transformation of religion into modes of violence, self-contained system, determined interest in theopoetics among such theologians, philosophers, intellectuals as Roland Faber, Catherine Keller, John D. Caputo, Richard Kearney, Scott Holland, Melanie Dugwid-May and others, but in new and quite different definitions, interpretations that seek to enter into a dialogue with the challenges of our time. Continental philosophy, which is always interested in the close connection of philosophy with the practice of life, especially in themes of the transformation of life, corporality, critique of processes, methods, practices of enslavement of individual and the search of ways to liberation, and its closeness to religious connotations of salvation, had a significant impact on the «new» theopoetics, which is why it focuses on philosophy of Derrida, Lyotard, Deleuze, Foucault, Ricœur and others. While Hopper and Wilder's theopoetics more centered around

genres and forms of biblical texts, the «new» theopoetics focuses on social equality and political justice, however, both the former and the latter, theopoetics emphasizes interdisciplinary approaches that continue to experiment with discourses about divine in search of language that can open dialogue in commitment to the multiplicity and diversity, where even the love of God is experienced in different understandings of this God. Openness of theopoetics to the plurality of interpretations, emphasis on its «fully human» character, openness to culture, attention to tradition, blacklisting of abstraction, rationalism and stereotypes can reveal the importance of Ukrainian cultural heritage for Christianity today, that does not immerse in big abstract conceptions, systems about God, which in their absolutization can lead to rigid fundamentalism or remain at the level of ordinary statements far from human reality, but arises in the dimension of experience and daily practice. The works of Ivan Bahrianyi, mainly his novel Garden of Gethsemane, can be a good example of very kenotic emphasis of the form of life that resonates with the kenotic aspects of theopoetics, mostly with what Caputo calls a weak force, a desire of divine that arises from the depths of despair of a small man, placed face to face with totalitarian destruction. In this thesis for the first time in the Ukrainian science a research on theopoetics and its capability to develop interdisciplinary, intercultural, interfaith approaches was carried out. It analyzes how theopoetics contributes to the development of discourse about divine, which becomes a crossroads of meeting diversity of discourses, and able to add value to public discussions through a dialogical approach. The significance of the research is related to the analysis of the attempt to overcome the marginalization of theology and religion. Modernity carried out a systematic work of marginalizing theology, defining it as irrelevant for the understanding of reality and experience. However, this exclusion, carried out in favor of positivism, scientism and rationalism, were not able to avoid the tragedies that the twentieth century left to history and «threw» a man and society into a post-modernity or «liquid modernity», full of problems, questions and contradictions and without reference points.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Остащук Іван Богданович
2. Ostashchuk Ivan Bogdanovich

Кваліфікація: д. філос. н., 09.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Горохолінська Ірина Володимирівна
2. Horokholinska Iryna Volodymyrivna

Кваліфікація: д. філос. н., 09.00.11, 09.00.14

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Христокін Геннадій Володимирович
2. Khrystokin Hennadii Volodymyrovych

Кваліфікація: д.філос.н., 09.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Соловій Роман Павлович

2. Solovii Roman P.

Кваліфікація: д. філос. н., 09.00.14

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Санніков Сергій Вікторович

2. Sannikov Sergij Viktorovych

Кваліфікація: д. філос. н., 09.00.14

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради Чорноморець Юрій Павлович

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні Чорноморець Юрій Павлович

Відповідальний за підготовку облікових документів

Реєстратор

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Т.А.